



SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W TUCHOLI 2025R.

I. Wstęp

Zakład Aktywności Zawodowej został utworzony na mocy uchwały Rady Powiatu Tucholskiego Nr XVIII/188/2012 z dnia 22.06.2012 roku, w celu zapewnienia niepełnosprawnym mieszkańcom powiatu tucholskiego prawidłowej rehabilitacji zawodowej oraz społecznej. Status Zakładu Aktywności Zawodowej, otrzymał od Wojewody Kujawsko- Pomorskiego w dniu 23.12.2013 roku.

II. Przedmiot działalności

Zakład Aktywności Zawodowej w Tucholi oferuje klientom szeroki zakres usług. Świadczy usługi **gastronomiczne, cateringowe, hotelowe oraz pralnicze**. Zakład prowadzi hotel, który dysponuje 55 miejscami noclegowymi. Dodatkowo w okresie wakacji letnich zakład wykorzystuje bazę internatu przygotowaną na 50 miejsc noclegowych. Poprzez prowadzenie działalności usługowej zakład realizuje główne cele wynikające z ustawy, jakim są rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnością ze znacznym oraz umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, orzeczoną w związku upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną lub autyzmem. ZAZ przygotowuje w/w grupę pracowników do zatrudnienia w zakładach pracy



chronionej lub na otwartym rynku pracy. Ponadto zakład podejmuje działania mające na celu poprawę stanu zdrowia osób z niepełnosprawnością oraz pomoc w ich usamodzielnieniu.

III. Rozwój firmy.

Zakład aktywności zawodowej może prowadzić działalność gospodarczą przy jednoczesnym ograniczeniu jej zakresu oraz realizowanych efektów finansowych. W szczególności obowiązek przekazywania zysku na zakładowy fundusz aktywności oraz bardzo restrykcyjnie sformułowany katalog dozwolonych wydatków z tego funduszu, ograniczają możliwości inwestycyjne z tych środków, wskazując ZAZ jako typowe przedsiębiorstwo społeczne.

1. Inwestycje i remonty:

1.1 Wymiana 22 okien na dwóch kondygnacjach budynku (I i II piętro zakładu) wraz z pracami malarskimi, wymiana podłóg 132 972,84zł - całkowita kwota remontu.

Otrzymano dofinansowanie w wysokości **70 000,- zł** ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Pozostałą kwotę pokryto ze środków własnych zakładu.

1.2 Przebudowa i modernizacja łazienek w budynku centrum szkoleniowo – konferencyjnym z bazą noclegową – etap II – należącego do ZAZ w Tucholi 139 465,36 - pokryto ze

środków dotacji celowej Organizatora.

1.3 Własnymi siłami pracowników przebudowano i wyposażono recepcję zakładu.

Wygospodarowano zaplecze socjalne, zakupiono nowe meble oraz wyposażenie.

2. Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi po kontrolach doraźnych zobowiązał zakład do przebudowy części kuchennej obsługującej zmywalnie naczyń. Pracownicy zakładu samodzielnie wykonali przebudowę i modernizację. Termin ukończenia zadania wyznaczono na czerwiec 2025r.

2.1 W ramach programu PFRON Wyrównywanie różnic między regionami III, którego celem było znaczące ulepszenie bazy ZAZ w Tucholi poprzez dostarczenie niezbędnego sprzętu i wymianę zużytego wyposażenia, zakupiono sprzęt kuchenny i cateringowy. Dokonano również zakupu wyposażenia magazynowego, mebli oraz kserokopiarki dla pracowników



biurowych i recepcjonistów. Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań technicznych oraz dostosowanie stanowisk wpłynęło na jakość wykonywanych prac w ramach prowadzonej działalności gastronomicznej i hotelowej oraz podniosło poziom i efektywność wykonywanej rehabilitacji społeczno-zawodowej. Koszt realizacji projektu: brutto: 133 833,82 zł, netto: 108 807,36 zł, kwota przyznana przez PFRON: **86 398,88 zł**, Kwota środków PFRON faktycznie wykorzystana na realizację projektu: 86 398,88 zł (79,40 % kosztów realizacji projektu) oraz środki własne Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi: **22 408,48 zł** (20,60 % kosztów realizacji projektu)

IV. Zatrudnienie na dzień 31.12.2025r.

1. Liczba zatrudnionych ogółem - 60 osób, tj. 37,57 etatu
2. Liczba osób niepełnosprawnych - 44, tj. 22,90 etatu
w tym:
 - Ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 24 osoby,
 - Z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 20 osób,
 - Na 0,50 etatu 41 osób,
 - Na 0,8 etatu 3 osoby,
 - Posiadające symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P – 22 osoby
3. Niepełnosprawni pracownicy wg gmin i płci:
 - Gostycyn 4 osoby (3K, 1M)
 - Cekcyn 6 osób (3K, 3M)
 - Kęsowo 3 osoby (1K, 2M)
 - Śliwice 1 osoba (1M)
 - Lubiewo 3 osoby (2K, 1M)
 - Tuchola 28 osób (14K, 14M)
4. Liczba osób, które podjęły pracę na otwartym rynku pracy bądź chronionym – 0.
5. Zakład zatrudnia 16 osób kadry (tj. 14,68 etatu) oraz dodatkowo na podstawie umów cywilno-prawnych psychologa, inspektora bhp oraz inspektora ds. RODO.
6. Etaty: kierownictwo oraz kadra instruktorska:
 - 1) Dyrektor zakładu - 1 etat;
 - 2) Główna księgowa - 0,5 etatu,
 - 3) Specjalista ds. płac - 0,3 etatu,



- 4) Starszy referent - 1 etat,
- 5) Pomoc administracyjna - 0,875 etatu,
- 6) Instruktor terapii zajęciowej - 2 etaty,
- 7) Recepcjonista/ instruktor - 2 etaty,
- 8) Kierowca – 2 etaty,
- 9) Szef kuchni- 1 etat,
- 10) Kucharz - 4 etaty.

V. Funkcjonowanie zakładu

- **Wykorzystanie bazy**

W 2025 r. kontynuowano usługi hotelowo – gastronomiczne dla grup zorganizowanych – uczestników obozów sportowych. Obozy sportowe przeprowadzono w miesiącach feryjnych i wakacyjnych. W trakcie obozów i zgrupowań sportowych zakład korzysta odpłatnie z sal gimnastycznych oraz boisk będących w posiadaniu Powiatu Tucholskiego. Obozy wykorzystują również bazę sportową OSiR. Z noclegów korzystały również osoby indywidualne oraz grupy zorganizowane. Zakład komercyjnie wynajmował sale na spotkania firmowe, szkolenia i narady.

- **Kuchnia: gastronomia i catering**

Co roku największe przychody zakład uzyskuje z działalności gastronomicznej. Zakład w dalszym ciągu jest dostawcą usług cateringowych i gastronomicznych dla wielu instytucji państwowych i firm lokalnych. Przyjęła się forma sprzedaży gotowych dań do sklepów oraz dla odbiorców indywidualnych. Zakład bierze z powodzeniem udział w przetargach oraz konkursach na dostawę posiłków.

- **Pralnia zakładowa**

Pralnia zakładowa, oprócz usług dla własnej jednostki, dostarcza wielu klientom z terenu powiatu najwyższej jakości kompleksowe usługi pralnicze. Naszym atutem jest zachowanie doskonalej, stałej i powtarzalnej jakości prania oraz czas, w którym jest ono zrealizowane. Zakres usług obejmuje pranie, prasowanie oraz magiel: pościeli, ręczników, obrusów, serwet, koców, narzut, kolder i poduszek. W 2025r. zakład systematycznie prał dla Technikum Leśnego w Tucholi, Ośrodka Sportu i Rekreacji w Tucholi oraz wielu firm prywatnych (agroturystyk, ośrodków SPA).



VI. Rehabilitacja społeczna i zawodowa pracowników z niepełnosprawnością

Działania z zakresu rehabilitacji społecznej mają na celu przygotowanie osób z niepełnosprawnością do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Często osoby niepełnosprawne nie posiadają podstawowej wiedzy o wartości pieniądza, mają trudności z czytaniem, pisanem, nie orientują się w środowisku, w którym żyją. Rehabilitacja zawodowa oparta jest na nauce pełnienia roli „pracownika” w branżach zbliżonych do zakładowej.

W listopadzie 2023r. nastąpiły zmiany w rozporządzeniu dot. zakładów aktywności zawodowej. W myśl obowiązujących przepisów zajęcia rehabilitacyjne odbywają się wyłącznie na wniosek pracownika. Nie są już zajęciami obowiązkowymi. Pracownicy zakładu aktywności zawodowej, po przeprowadzeniu analizy potrzeb, zdecydowali się w 99% wyłącznie na zajęcia indywidualne z psychologiem. Zajęcia odbywają się w formule spotkań indywidualnych i grupowych w zakładzie oraz spotkań on-line. Z warsztatów psychologicznych w ramach doksztalcania korzysta również kadra instruktorska.

Powiat Tucholski jako Organizator zakładu aktywności zawodowej utworzył zakładowy fundusz aktywności, na który przeznacza się:

- dochody z prowadzonej działalności,
- środki pochodzące ze zwolnień z podatków lokalnych (m.in. rolnego, leśnego i od nieruchomości),
- środki pochodzące z nieodprowadzanych zaliczek na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Zakładowy fundusz aktywności przeznaczany jest na:

- zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych np. na zakup sprzętu i wyposażenia pomagającego osobie niepełnosprawnej w samodzielnym życiu i uczestnictwie w życiu społecznym w lokalnym środowisku,
- pomoc w przygotowaniu, budowie, remoncie i wyposażeniu indywidualnych i zbiorowych form mieszkalnictwa chronionego dla osób niepełnosprawnych,
- na doksztalcanie, przekwalifikowanie, szkolenia itp.

Ze środków Zakładowego Funduszu Aktywności nasz zakład zapewnia pracownikom specjalistyczną opiekę medyczną poprzez dofinansowanie wizyt u lekarzy specjalistów, zakup niezbędnego indywidualnego sprzętu medycznego, pomoc materialną oraz udziela nieoprocentowanych pożyczek na dostosowanie mieszkania czy łazienki, wymianę zużytego



sprzętu rehabilitacyjnego. W 2025 roku dokonano refundacji wydatków na łączną kwotę **10.502,- zł.**

W całym 2025r. pracownicy w ramach rehabilitacji społecznej kontynuowali naukę samodzielnego dojazdu - do i z pracy w zakładzie. Po 2 latach tak prowadzonej rehabilitacji można stwierdzić, że taka forma dojazdów buduje w pracownikach poczucie niezależności i pełnej samodzielności. Pomimo trudności w dojazdach do pracy, pracownicy przyjeżdżają regularnie wg grafików pracy. Zakład ze środków ZFA refunduje pracownikom zakup biletów komunikacji zbiorowej. Jednocześnie zmniejszyły się wydatki związane z utrzymaniem samochodów do transportu osób. Zakład zwraca pracownikom koszt dojazdu refundując zakup biletów komunikacji publicznej.

Dodatkowo w ramach środków ZFA zakład zorganizował w grudniu wyjazd mikołajkowy do Torunia wraz z pokazem w planetarium. Z wyjazdu skorzystała załoga oraz członkowie rodzin. Natomiast we wrześniu 2025r. drużyna zakładu po raz kolejny wzięła udział w V Biegu Integracyjnym „Na skrzydłach Zazu” w Przyjezierzu. Ze środków ZFA zakład zakupił również paczki okolicznościowe dla pracowników z niepełnosprawnościami.

VII. Kontrole

- **styczeń 2025r.** Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi zobowiązał zakład do przebudowy części kuchennej obsługującej zmywalnię naczyń. Pracownicy zakładu samodzielnie dokonali przebudowy i modernizacji. Termin na ukończenie zadania wyznaczono na miesiąc czerwiec 2025r.
- **marzec 2025r.** Kujawsko – Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy w zakresie przestrzegania ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- **sierpień 2025r.** Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi - kontrola sprawdzająca stan sanitarny budynku,
- **październik 2025r.** – kontrola Państwowej Inspekcji Pracy – przeprowadzana systematycznie, co 2 lata,
- **listopad 2025r.** Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi kontrola oceny zgodności działalności zakładu z przepisami w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia,
- **grudzień i listopad 2025r.** Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Tucholi kontrola oceny zgodności działalności zakładu z przepisami w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia



- **Coroczne** kontrole stanu technicznego budynku, windy, kontrole doraźne, przebiegały bez uwag.

Dodatkowo zakład we własnym zakresie przeprowadza systematycznie kontrole wewnętrzne stanu sanitarnego zakładu, prawidłowości rozliczeń środków finansowych, przestrzegania przepisów bhp, gospodarki magazynowej. Kontrole wewnętrzne wypadły pomyślnie. Dokonywana bieżąca analiza zagrożeń – jest wystarczającym elementem zapobiegania sytuacjom kryzysowym w zakładzie. W zakładzie funkcjonuje skuteczna kontrola zarządcza.

VIII. Zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Jednym ze sposobów na zwiększenie aktywności zawodowej osób, mających szczególne problemy w znalezieniu i utrzymaniu zatrudnienia są Zakłady Aktywności Zawodowej. Jest to jedyne miejsce, w którym zatrudnienie znajdują osoby z niepełnosprawnością, wstępnie wyeliminowane z rynku pracy. Ogrom wkładanej pracy instruktorów w naukę i przygotowanie tych osób do otwartego rynku jest nieadekwatny do proponowanej ilości miejsc pracy na wolnym rynku. Nie udaje się nam znaleźć zatrudnienia dla przygotowanych już do pracy osób.

IX. Zmiany legislacyjne.

W 2025 roku kadra zarządzająca zakładu brała aktywny udział w pracach dot. wprowadzenia zmian w ustawie o rehabilitacji. Od 1 stycznia 2026 r. weszły w życie istotne zmiany dot. funkcjonowania Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ) i zakładów pracy chronionej, wynikające z nowelizacji ustawy o rehabilitacji. Kluczowe zmiany to zwiększenie limitu zatrudnienia osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności (z 35% do 55%), uelastycznienie wskaźników zatrudnienia oraz zniesienie automatycznego wystawiania informacji o ulgach PFRON.

Oto główne zmiany w przepisach o ZAZ:

- **Zmiana limitów zatrudnienia:** Zwiększono wskaźnik zatrudnienia osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z 35% na 55% ogółu zatrudnionych, co daje większą elastyczność w budowaniu zespołów, szczególnie przy schorzeniach psychicznych, autyzmie czy niepełnosprawności intelektualnej.
- **Łatwiejsze zarządzanie wskaźnikami:** Wojewoda będzie mógł czasowo (do 6 miesięcy) zwolnić ZAZ z obowiązku utrzymania wskaźników zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w przypadku problemów kadrowych.



- **Mniej formalności (ulgi PFRON):** ZAZ nie będzie musiał automatycznie wystawiać każdemu nabywcy informacji o uldze we wpłatach na PFRON; dokument ten będzie generowany tylko na wniosek kupującego. Zmiana w tym zakresie weszła w życie od 1 marca 2026 r.
- **Zmiany w opiece:** Zniesiono obowiązek organizowania opieki doraźnej, zastępując go wsparciem specjalistycznym i rehabilitacyjnym.

W tym miejscu należy przypomnieć, że zakład nie sprostałby wymaganiom rynku i oczekiwaniom społeczeństwa gdyby nie wymagająca dużego wysiłku praca kadry zakładu. Od 12 lat w bardzo trudnym środowisku pracy, w wysokim stopniu obciążeni psychicznie i fizycznie doskonale wypełniają swoje role. I za to serdecznie dziękuję.

Lucyna Karnowska

Dyrektor Zakładu Aktywności Zawodowej w Tucholi

Tuchola, dnia 14.03.2026r.